1872. IV. évfolyam — 216. szám. — Csütörtök, október 31.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni baloldali párt közlönye.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: **Főpiacz, Vecsey-ház földszint a** szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok semadatnak vissza.

Müvelt ifjuságunk jövője.

⁎ Midőn nem rég egy látogató emlitette Kossuth Lajos előtt a magyar ifjuságot, a nagy számüzött egész felhevülten kérdé: „hát van még Magyarországnak ifjusága?"

Valóban megdöbbentő, midőn ily nyilatkozatot kell hallanunk.

A magyar ifjuság — azt mondják, — veszt eredeti rugékonyságából, idegen érzelmeknek ad helyet önkeblében, s nem lelkesül nemzeti érdekekért.

Erős a vád, mely a magyar ifjuságot sujtja, de enyhiti azt legalább a — körülmény.

Mik és kik okozták ifjuságunk ilyetén elkorcsosulását? Ennek felgondolása némileg mentheti ifjuságunkat.

Naponként nehezebb terhek tétetnek az ifjuság vállaira. A hatalom mintegy elnyomólag hat annak lelkületére.

Különösen a müvelt ifjuság van sujtva oly kötelezettségek által, melyek a mai korszellemnek egyátalában nem felelnek meg.

Ujabb teher várakozik ismét müvelt ifjuságunkra.

A delegácziók egyik legutóbbi ülésében Benedek tábornok urnak, Pulszky Ágost interpellácziójára adott felelete, a jövő nemzedékre nézve különös fontossággal bir. Megtudjuk e feleletből azt, hogy mi a terve a közös hadügyminiszternek az egy éves önkénteseket illetőleg.

A hadak ura akkép gondolkozik, hogy az önkéntesek 1) szolgálatuk ideje alatt, semmiféle tanintézetnek tagjai nem lehetnek: 2) és ha a tiszti vizsgát jó sikerrel le nem teszik, akkor ép ugy kötelesek végig szolgálni a még hátralevő két évi szolgálati időt, mint az, ki három évre van besorozva.

Véleményünk szerint, e terv keresztülvitele nem eredményezne egyebet, mint a müvelt ifjuság meggyilkolását.

Az egyenlőség elvéből kiindulva, nem lehet szavunk az általános hadkötelezettség ellen, de igenis azt méltán követelhetjük, hogy iskolázott ifjaink hagyassanak meg azon munkakörben, melyre magokat képezték

Benedek ur azt gondolja, hogy az országnak csak katonára van szüksége, hogy csak ezek tarthatják fen az államot.

Mi bátorkodunk ellenkezőleg vélekedni.

És véleményünk igazolásául épen Benedek urra hivatkozunk.

Emlékezzék vissza csak a tábornok ur Königgräczre. Ő hatalmas nyers erővel állott ki a müveltebb porosz ifjuság ellen. S mi lett a következése? Benedek ur vitézei még csak el sem tudtak szaladni. Nem a tömegben volt itt az erő, hanem a tudomány vivta ott ki porosz részre a győzelmet.

Még mindig igaz Báconak azon mondata: „a tudomány hatalom."

A müvelt ifjuságnak megvan a maga munkaköre, ki van mutatva hivatása, hogy a tudomány fegyvereivel szolgálja a hazát.

Ki ebben növekedett fel, nem is lehet másra utalva. Aki szabónak képezte magát, nem adhatjuk azt asztalosmühelybe.

És Benedek urnak pedig ilyen czéljai vannak a müvelt ifjusággal.

Jelenleg még az állam csak egy évet szakit ki az ifju életéből, egy évig tartóztatja fel pályáján. Benedek ur még tovább akar menni. Három évet kiván az ifju életéből áldozatul.

No aztán oly kegyes, hogy ezt megengedné megváltani a tiszti vizsga letételével.

De vajon, hanyadik ifjunak jut ez a szerencse? — Ami áldott közösügyes állapotunk oda „fejlődött" (?) már, hogy például a magyar ifjunak tiszti vizsgát még nem is lehet tenni — nemzeti nyelvén.

Látjuk a példákat. Hány magyar tiszt is van a közös hadseregben? Bizony édes kevés. Arányban áll-e az osztrák tisztek száma a magyarokéval? Vagy talán a mi ifjuságunk nem volna képes versenyre kelni a birodalom másik felének ifjuságával?

Más indokok müködnek itt.

Hanem azért reméljük, hogy Benedek ur terve nem fog megvalósulni.

Nem az ököljog korát éljük most, hogy a tudomány fegyverét kiragadjuk müvelt ifjuságunk kezéből, s hitvány érczdarabokkal cseréljük azt fel.

A müvelt ifjuságra a nemzetnek más téren is van szüksége.

A nemzet szive, lelke a müvelt ifjuság, teste pedig a tömeg. Nagyobb figyelmet érdemel tehát a nemzet szive, a nemzet lelke, minthogy azt játéklabdául használjuk fel.

A müvelt nemzet müvelt ifjuságának nem a nyers erő terén van jövője, hanem az eszmék harczmezején.

— **Horn Ede** Vágujhelyen erős küzdelem után országgyülési képviselővé elválasztatott. Tegnapelőtt egész éjfélig folyt a szavazás. Horn Ede 777. (szerencsés szám,) Ordódy pedig 762. szavazatot nyert. Rendkivül örvendünk, hogy e kitünő pénzügyi tehetség az országházban is ujra érvényesitheti kitünő képességét. Ez örömünk nem csupán pártszemponton, hanem átalános közérdeken alapszik.

— Az **uj kölcsön** tárgyában már hétfői vezérczikkünkben (minden más lapot megelőzőleg) jeleztük, hogy a pénzügyministériumban uj kölcsön felvételén dolgoznak. E hir a tegnapi „Reform" által megerősittetik; azonban a „Pesti Napló" tegnapesti kiadása „megbizható forrásból" azon tudósitást közli, hogy a „Reform" adatai alaptalanok s meg sem közelitik a valóságot" E mystikus czáfolat, mely a kétértelmüség leplébe van burkolva, félrevezetési szándékkal iratott. Mi ezt czáfolatnak el nem ismerjük; sőt ez általunk először közlött hirt a Reformmal egyetemben mi is fentartjuk. A következmények igazolni fogják, hogy a kormány uj adósságot csinál, még pedig nagy veszteséggel.

— **Kerkápoliról** az a hir keringett a pénzügyi bizottságban, hogy — kolerába esett. Küldöttség ment hozzá, hogy a valóságról meggyőződjék. A miniszter mosolyogva jelenté ki, hogy ő bizony nem kolerás, csak a nagy deficit esett a hasára. — Igy irja ezt a „M. Politika."

— **A szoboszlói követválasztást** — mint a rosz nyelvek beszélik — formahiba miatt meg akarják semmisiteni. Nevezetesen azt állitják, hogy a választás határnapját a kerületi bizottmány nem hirdette ki 14 nappal előbb, mint ezt a törvény meg követelte volna. Ez szolgálna aztán a megsemmisités indokául. Mi pedig azt hiszszük, hogy ott a jobboldal hasztalan mesterkedik, mert Turi Sámuel kormánypárti elvei mellett nem fog képviselő lenni soha!

— **Kinevezések.** Márkus Sándor és Vajda Ottó belügyminiszteri titkárokká neveztettek ki.

— **Deák Ferencz szobra.** Ifj. b. Vay Miklós Deák igen sikerült szobrát készité el karrarai fehér márványból. E szobor a harmadik kisérlet. A szobrot az orsz. Deákpárt tagjai rendelték meg, és jó másolatait gypszből minden egyes aláiró képviselő megkaphatja 5 ftért. A szobrok a deákkör helyiségében vannak felállitva, a hol megtekinthetők.

— **A felső-magyarországi** muzeumegylet Kassán okt. 27-kén megalakult; elnök Zichi Resső gr. alelnökök Bárczay Ödön és Lósz József, titkár Károly Gy. Hugó. Hát a debreczeni muzeumegylet mikor ébred már életre?

Pest, okt. 30.

(♁) A napi sajtó ugyancsak meg van akadva, mihelyt a politika, a törvényhozás szünetel.

A publicista sehogy sincs ilyenkor elemében.

A banküg'y, miként a jó töltött káposzta, többször fölmelegitve és föltálalva, már alig mutat föl oly részletet, melyet el nem csépelt volna a journalisztika.

Midhat pasa bukása is jó viz volt az ujságirók malmára, de miután ezt is untig csépelék, más valami ujról kelle gondolkozni.

Egyik fővárosi lap ugy találta, hogy e hetekig tartó politikai szünet alatt valami pikanteriával kell az olvasóközönséget egyhanguságából kiragadni.

Az eszmét a „bankügy" adta s e nyomoru oly emosio-keltő czikket kanyaritott eszmetársitás folytán a „pesti roulette- és ferbli-makaóvegyes kártyabankokról, hogy nem egy — a polgári társadalomban respektált név birtokosa érezte m gát elevenjén találva, s megszokott éji kenyérkeresésétől megfosztva.

A kérdéses lap, ha hevélyt akart olvasóiban kelteni, bezzeg elérte czélját, — a mellett az államügyészségnek is ujabb érdekfeszitő foglalkozást nyujtott.

Ismét másik lap vezérczikkirója az „uri kaszinó"-ban keres magának, hivatlan vendég módjára egy kis zugolyt, hol egy óráról hazai nevezetességgé vált képviselőnek b. Sennyei Pállal való párbeszédét hallgatja ki, melyben a legérdekesebb Sennyei bárónak ama nyilatkozata volt, czikkező szerint, — mely szerint báró nélkül az 1867-iki kiegyezés soha nem jövendett létre.

Mi a párbeszéd eme részét a czikkiró agyréményének tartjuk, mert Sennyei bárót sokkal nagyobb diplomatának ismerjük, semhogy ilyesmi érdemével épen most rukkoljon ki, mikor ez érdem oroszlánrészét még Deák Ferencz sem örömest követeli magának az eddigi eredmények eredménytelenségét tekintve.

A pedagogoknak is van azonban alkalmas nádparipájuk, melyen még nehány napig kényükre nyargalászhatnak a napi sajtó hasábjain.

Ime ujra egy uj anyag, melyet siet mindenki melegében felhasználni, ez:

A kolozsvári egyetem tanárai és a kormány közt véleménykülönség támadt a tanszabadság kérdését illetőleg, mely körülmény a kolozsvári egyetem megnyitását is késlelteti.

A tanári testület ugyanis akép értelmezi a tanszabadságot, hogy a tanuló ne köteleztessék évenkint bizonyos számu kötelezett tantárgyak hallgatására, hanem a köteles tárgyak csak a vizsgákon vétessenek figyelembe; a kormány pedig a pesti egyetem ususába szerelmes s azt fön is akarja tartani.

Látunk ugyan a kolozsvári egyetem tanárainak ez értelmezésében üdvöst, amennyiben nem akarja a fiatal növendéket oly tantárgyakkal terhelni, melyeknek tanulása iránt semmi előszeretetet nem éreznek. S ez eddig tökéletesen helyes. De azt már nem értjük, hogy ily engedmény után mikép vétethetnek a kötelezett tantárgyak a vizsgáknál figyelembe, váltig törjük is fejünket rajta.

Ez a mi egyszerü felfogásuk szerint annyit tenne, mint: ám ne tanuljon a fiatal csemete, csak azt, mit jövőjére nézve üdvösnek tart; hanem azért a vizsgákon kérdőre vonjuk őket a kötelezett tantárgyakra nézve — s ha nem tud azokból kielégitő feleletet adni, meg nem buktatjuk ugyan, de az iskola erkölcsi pellengérévé állitjuk, ez talán fejlesztheti az ambitiónak bizonyos nemét, alkalmat szolgáltat a hivalkodásra, de az élet, e valódi vagy censor másképp szokott itélni, mint a vizsgáló bizottság.

Ki merjük mondani, hogy mindaddig, mig kötelezett tantárgyak lesznek, az iskola kevés gyakorlati embert nevel az életnek, s ha az onnan kikerült emberek az élet ben a középszerüség ösvényénél kissé fölebb hágva, a nagy többségből kitünnek, ezt nem annyira az iskolának, a jelen rendszer melletti érdemeül, mint inkább az egyén saját buzgalmának tulajdonitjuk.

Azon már tul vagyunk, hogy az iskolában neveljünk polihistorokat. A ki a tudomány forrásait szomjazza, föltalálja azt később az iskola falain kivül is. Adjuk meg a fiatal csemetének az elemi ismereteket, egyengessük el az utját, a melyen önszorgalma által is tovább haladhasson, de ne aröltessük arra, hogy a drága időt oly tárgyak tanulásával fecsérelje, melyek iránt semmi előszeretettel nem viseltetvén, azokat kellőleg sohasem is fogja föl. Ez által csak azt az időt raboljuk tőle el, melyet a kedvelt tantárgyak tanulására sokkal üdvösebben értékesithetne. Mert miután mathuzsálemi életet még Gombos ur „erősitő italával" sem adhatunk a tanitványoknak, elegendő, ha ama reális tanitmányokon kivül, melyek az átalános miveltség megszerzésére kivánatosak, csupán oly szakban törekszik tökéletesiteni mindenki magát, a melyhez legtöbb hajlamot érez.

Különben is, az iskola csak utmutató, a melynek nyomán tovább haladhatunk.

Csakis akkor nevelhetünk mentül több gyakorlati embert az életnek, a haza és társadalomnak hasznos polgárokat, ha egyegy szakban, melyre magokat kizárólag szentelhetik, tökélyesbülnek.

Azért tapasztaljuk még mindig ama tapogatózást minden szakban, mert mindenféle tudományt tölcsérrel akartak fejünkbe önteni, innen van az, hogy még a politikai pályán is azt látjuk, hogy szükségből juris professort alkalmaznak a pénzügyéri teendők végezésére, prókátort a honvédelmi ügy vezetésére st. stb. Innen van aztán, hogy csak ugy e sötétségben tapogatóznak azok is, kiknek a világitó fáklyákat kellene immár elől lobogtatni.

A belügyér a főispánhoz.

— Körrendelet. —

Méltóságos főispán ur!

F. hó 26-án 35439. sz. alatt kelt, és a törvényhatóságokhoz intézett rendeletemből bizonyára értesült méltóságod arról, hogy a kolera járvány Marmarosmegyében s Buda szabad kir. város területén kiütött.

Hivatalos tudósitások szerint e járvány most már — bár szórványosan — az ország egyéb vidékein is kezd mutatkozni.

Miután a közigazgatási tisztviselőknek legnemesebb, de egyszersmind legszorosabb kötelességük a közegészségre való felügyelet és annak megtámadtatása esetében a szigoru és pontos eljárás; miután továbbá a főispánoknak törvényszabta kötelességük ellenőrizni a törvényhatósági önkormányzatot s igy a közigazgatási tisztviselők hivatalos müködését is, és e kötelesség rendkivüli körülmények között fokozott mérvben teljesitendő: remélem, sőt elvárom méltóságodtól, hogy a járvány tartama alatt, nevezetesen, ha az a kormányzatára bizott törvényhatòság területén mutatkoznék, folytonosan a hatóság területén tartózkodni, a tett és teendő intézkedéseket éber figyelemmel kisérni, a kormányrendeletek végrehajtása fölött őrködni, ha szükségesnek mutatkoznék, a netaláni veszély helyén személyes megjelenése által az illetőket tettre buzditani s ha kell, a hanyag tisztviselő ellen a törvény értelmében felfüggesztése mellett vizsgálatot rendelni s mindezekről engemet, kit a közegészségügyi rendért legfőbb vonalban illet a felelőség, haladéktalanul értesiteni elodázhatlan kötelességének ismerendi.

Fogadja méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánitását.

Budán, 1872. évi október hó 29-én.

Tóth vilmos, s. k.

Külföld.

= **Francziaország.** A közmivelődés szent ügye győzelmet vivott ki Francziaország legnagyobb becsületében, a Szajna kerületben. Ennek képviselőtestülete ugyanis határozatképen azon óhaját nyilvánitotta, hogy a gyermekek oktatása ingyen és az iskoláztatás kényszerithető legyen, a papok pedig a tanitásból kizárassanak. E hir a mily örömet keltett egész Francziaországban, — oly mérvben lehangolta a klerikális érzelmüeket. Thiers lapja, a „Bien publik" a nemzetgyülés legsürgősb teendői gyanánt ajánlja a köztársasági kormányforma végleges elfogadását, — Thiers elnökké választását 5 évre, — második törvényhozó testület felállitását és az általános szavazási jog olyatén megszoritását, hogy csak a 25 évesek szavazhatnak. — Nagy feltünést keltett Cittey hadügyér hadsegédének egy nyilatkozata, melyet minapában nagy társaságban tett, s melyben tudtuladta, hogy ura — t. i. Cittey hadügyér — a trónpretedenseket, s különösen a Napóleonokat melegen pártolja. Egy köztársasági miniszter, a ki monarchikus elveket vall!

Poroszország törvényhozó testülete válság előtt áll. A képviselőház többsége ugyanis kilépni akar, mert az urakháza — miként tegnapi táviratunk tudatta — ellenzi a kerületi közigazgatás iránti uj törvényjavaslat elfogadását. Ez első eset, hogy a porosz kormány szabadelvüsége miatt a törvényhozó testület két része között egyenetlenség támadt. Az ügy kimenetele, képzelhetni, nagy feszültségben tartja a közvéleményt.

Spanyolországban a halálbüntetés eltörlése iránti inditvány főkép azért bukott meg, mert Zorilla, a kormányelnök, ki kormányra jutása előtt a halálbüntetés ellensége volt, kijelentette, hogy csakis a halálbüntetéssel lehet Spanyolországban fentartani a rendet. Az elvéhez hütlen lett minisztert a republikánusokon kivül, az egész képviselőtestület pártolta.

Az abissiniai császárság egy most Londonban időző hadvezére a „D News"-ban közzé tett czikkben azon furcsa fenyegetéssel ijeszti Egyptomot, mikép ha hóditási szándékával alább nem hagy, abissiniaiak a kék Nilust mostani medréből ki fogják terelni, mi által Egyptom olyanná lesz, mint a Sahara sivatagja. — Ezen eredeti fenyegetésnek hasonmása régebben Amerikában tétetett, hol Angolországot azzal ijesztették, hogy az atlanti tengeren keresztül Anglia felé folyó meleg folyamot utjából kitéritik, s ez által Angliát jéghegygyé változtatják. Merész képzelet!

Szinházi szemle.

Tegnap adatott a „**Hazassági harom parancs**" eredeti vigjáték dalokkal. Irta Szigligeti, zenéjét Szerdahelyi József.

Együd (Dörgei) nemes komikumát a darab végeig megtartotta. Minden szerepén meglátszik a tanulmány, a gondolkodás. Temesvári (Viola) hasonlóképen, azon szinészeink egyike, kik tanulni szeretnek is, akarnak is. Játéka könnyed, társalgása finom és élénk, alakitása a kibékülési jelenetnél különösen eredeti, meglepő volt. Ha ő, mint az este, hangterjedelmének határában marad, s azt tullépni nem erőlködik, játéka által, miben a lélektani mozzanatok szép jelzését, feltüntetését, mint egyik erős oldalát felemliteni el nem mulaszthatjuk, — mindig gyönyörködtet. Lukácsiné (Viktoria) öltözetének választékossága, kerekded játéka által, ez este tehetségének szép jeleit adta. Szavalatában, az általunk más alkalommal emlitett modorosságnak meglátszott ugyan a nyoma, de játéka átgondolt, alakitása sikerült volt. Gerecs kicsiny szerepében közönségünknek méltán tetszett. A népdalokhoz kiváló jó érzékkel bir, minek ma estve elismerésre méltó jelét adta. Átalában az egész előadás összevágó volt. —

A helybeli gazdasági egyesület köréből.

— Jegyzőkönyv. —

Felvétetett a debreczeni gazdasági egyesület igazgató választmányának 1872-ik évi október hó 27 kén tartott gyülése alkalmával.

Jelenvoltak: Molnár György elnök elnöklete alatt Tormay Béla alelnök, Szirmay József, Molnár Lajos, Koszorus Lajos, Rácz Gábor, Csáky Gergely, Rácz György, Laky Lajos, dr. Schwarczer Viktor, Szücs Mihály és Deininger Imre választmányi tagok, utóbbi mint jegyző.

93. Az 1872 dik évi február 11-kén tartott választmányi gyülés jegyzőkönyve felolvastatván, hitelesittetett.

94. Ugyancsak fentebbi gyülés jegyzőkönyve értelmében a szakosztályok elnökeihez menesztett felszólitásnak eredménye nem lévén, ezeknek ujjá szervezésére egy további pontban javaslat tétetett, mi a közgyülés elé terjesztetni fog.

95. Ugyancsak fentebbi gyülés jegyzőkönyvének 92. pontja értelmében a pénztár átvizsgálása s jelentés szerkesztésére Varga Lajos és Telegdi László vál. tagok felkéret-

TÁRCZA.

EGY NEMESEMBER LEÁNYA

Regény három kötetben.

Irta **Schwartz Mária Zsófia.**

Második rész.

(Folytatás.)

— Mariquitta kisasszonynak más dolga van, s én nem akarom hogy szobámban ily lom legyen. Lova tehát üljön be a minta kamarába. Jöjj!

— Magda hangja komoly és határozott volt. Mind annak daczára Lova nem mozdult helyéről, hanem éles hangon felelt:

— Én már harmincz év óta szolgálok itt, és soha sem tudtam valamit a más akaratáról csak a gazdáméról. Én azért nem is fogok másnak engedelmeskedni.

Magda a csengetyühuzóhoz ment, megragadta annak fogóját, és hozzá tette:

— Ha Lova harmincz évig volt is ahozszokva, hogy senki másnak, csak az urnak engedelmeskedjék, akkor nem nagyon jókor tanulja meg, ha tapasztalja, hogy az urnőnek is kell valamit jelenteni a háznál. Lova választhat, vagy megy rögtön a minta kamarába, a megparancsolt tisztogatást elvégezni, vagy pedig Lovát egy inas által a szobából kivezettetem.

Magda tekintete oly határozott volt, hogy a vén asszony átlátta, hogy ezen gyermek azt a mit mondott véghez is viszi.

A nélkül hogy egy szót szólna, az öreg az ajtóhoz ment.

Mikor kezét a kilincsre tette, megfordult, s gonosz hangon mondá:

— Én nem tisztogatok meg egy mintát sem, de le mengyek lakásomra, de bizhatik benne, hogy az ur ezt s még többet is meg fog tudni.

Lova botjával fenyegetett, s kisántikált.

— Kedves Magdám, kissé elment az eszed, hogy e boszorkányt ingerled, kiáltá Mariquitta elrémülve, te nem is képzeled mennyire gonosz.

— Hát még mi? Miután roszat nem teszek nem is árthat, felelt Magda azon bizalommal, mit a tapasztalatlanság nyujt.

Mariquitta azonban, bár fiatalabb volt mint Magda, sokkal több ösmeretével birt a szerencsétlenségnek, a mit a gonoszság okozhat, mert abban nőtt fel. Fejét rázta, s ugy vélekedett, hogy Lova a feketéből fehéret tud csinálni.

Magda mosolyogva felelt.

— No jó, tegye; de nem érdemes a fáradságra most azon töprenkedni, de a legjobb a mit tehetünk, ha a vidám napokat használjuk, a borultakat pedig türelmesen viseljük. Azért is kedves Mariquittám ide a séta öltönynyel, tegyünk egy sétát a gyárlakáshoz, nézzük meg mint vannak alattvalóink. Már meglehetős régen férjnél vagyok, és nem tudok semmit az emberek állapotáról itt Eksjőben.

Mondva, téve, kalapot és schawlt tettek fel, s elindultak a felfedezési utra.

Természetesen René oda jött, hogy Magdának utasitásokat adjon egy uj rajzot illetőleg, de Magda nevetve nyilvánitotta ki, hogy semmi kedvet sem érez azzal foglalkozni, s azon tanácsot adta, hogy Lindbomot foglalkoztassák azzal.

— Bátyám azon határozott parancsot adta, hogy....

— Hogy én rajzoljak, arról teljesen meggyőződve vagyok, de ez nem tesz semmit. Most ki kell mennem szellőzni.

Néni megigérte bácsinak, hogy...

— Mindent lerajzolni, a mit megparancsolt, az bizonyos; de néha megtörténik, hogy az ember igéretét nem tartja meg.

Magda nevetett.

— Én pedig azt hittem, hogy egy igéretet, bármely csekély legyen az, meg kell tartani. Az, ki kis dolgokban nem becsüli meg, akkor sem teszi meg, ha olyanról van szó, a mi szent.

Magda egy darabig Renére nézett. Azután barátságosan mondá:

— Renének igaza van. Tegye a rajzot az asztalra, holnapra készen van. Most jöjj Mariquitta.

— Magda intett az ifjunak, s kiment a szobából.

Ő pedig egy sophára vetette magát, s mindkét kezét hevesen homlokára szoritva mondá.

— Valjon e nő a jóság és nemesség angyala? vagy pedig a csalárdság és tettetés ördöge? Ime ezek azon kérdések, melyeket feltettem magamnak, a nélkül hogy felelhetnék rá.

Magda és Mariquitta egyik kunyhótól a másikig mentek. Soha sem látta Mariquitta Magdát oly vidámnak, s soha sem hitte hogy oly résztvevő, és jóakaró legyen a szegények iránt. —

Az asztal teritve volt, midőn a két nő haza érkezett. Mária néni arról beszélt, hogy elkéstek, de Magda mindent tréfával ütött el.

(Folyt. következik.)

tek; minekutána azonban eddig jelentés a pénztár állásáról be nem érkezett, a már márciusban tartatni szándékolt közgyülés eddig meg nem tartathatott, elnök javaslatára Varga Lajos, Telegdi László és Laky Lajos vál. tagok felkérettek a pénztár átvizsgálását 1871 és 1872 évekre foganatositani, s ennek eredményéről szerkesztendő jrlentésüket legfeljebb november 5-re beadni sziveskedjenek, hogy annak alapján a költségek előirányzata elkészitésére kiküldendő bizottmány munkálatával a november 10 kén tartandó közgyülésig elkészülhessen. Ezen határozat Laky Lajos vál. tagnak kiadatni rendeltetett.

96. Ugyancsak fentebbi jegyzőkönyv 89. pontja értelmében Varga Lajos vál. tag felkéretett, az erfurti nemzetközi kertészeti egylet „Anpflanzung der Obstbäume“ czimü megbirálás végett küldött füzetét, a kertészeti egyletből választandó tagokból alakitott bizottmányban megvizsgálni, s szakértő birálatot adni; minekutána azonban ezen birálat még be nem érkezett, határoztatott: hogy Varga Lajos vál. tag ezen jegyzőkönyvi pont közlésével a birálat megtételére ujra felkéressék. (Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

* **Halottak estéje** leend holnap. A kegyelet ilyenkor meg szokott emlékezni a halottakról. Mindenkinek volt oly kedvese, kinek elhunytát méltán gyászolja. A kath. temető az idén is kivilágittatik. S ha jó idő lesz, bizonyosan meg fog népesedni a halottak országa.

* **Balázs Kálmán** kitünő zenészünk jelesül szervezett társulatával körutra indul a magyar alföldön, hogy gyujtó zenéjét bemutassa. Balázs Kálmán, mint az elismert első magyar népzenész, — azt hiszszük — kedvesen és magyar vendégszeretettel fogadtatik mindenüttt, hova csak elrándul. Körutját Nagyváradon kezdi meg, s ott nov. 2. és 3-án fog zene estélyt rendezni. Szalontán nov. 4 én Csabán 5-én, Gyulán 6 án lesz. A körutat dec. 11-én végzi be. Mielőtt azonban elindulna e hosszu utra, mely rá nézve biztosan diadallal végződik, még holnap este Király M. czeglédutczai vendéglőjében zeneestélyt rendez a debreczeni közönség részére. Ajánljuk a zenekedvelők figyelmébe.

* **A polgári kör** nov. 3-án tartandó táncvigalmán a nők kapnak ingyen egy-egy sorsjegyet, s köztök három szép kép fog kijátszatni, a huzás éjfélben lesz.

* **Bogyó Alajost**, szinházunk e derék tagját az a kitüntetés érte, hogy a pesti istvántéri (Miklósi) szinház tegnapi megnyitási diszelőadásán „A leánykérők“ czimü eredeti dalbokrétáját is adták, e népszinmü féle darab csupán magyar dalokból van összeállitva. Reméljük, hogy e darabot s e darabban Bogyót nekünk is lesz alkalmunk látni. A közönség közt általános az óhaj, hogy Bogyó népszinmüben is mutassa be magát.

* **Felkéréttünk** annak kijelentésére, hogy ama szegény hittanhallgató részére szerkesztőségünkhöz küldött 2 ftot, melyről már emlékeztünk, Daróczy Andrásné adta.

* **A honvédlaktanyához** vezető ut készitését — mint halljuk — ismét abba hagyták. Pedig bizony most volna jó idő az ily munkálatokra.

* **Megkaptuk** a „Szinlap“ mutatványszámát, mely tegnap jelent meg. Szerkesztik Erődi Béla és Ujvári Béla. E szám tartalma élénk és érdekes. Eleven czikket közöl az istvántéri szinház megnyitása alkalmára, érdekes levelet hoz New Yorkból; van változatos hirrovata a szinészeti, irodalmi és müvészeti világból, e mellett még tapintatosan összeállitott napi ujdonságai is vannak. Közli egyszersmind a fővárosi szinházak szinlapjait. Kedves tárczaczikkét a jeles tollu Törzs Kálmán irta. Munkatársakul meg vannak nevezve Balázs Sándor, Berczik Árpád, Erdei Bódog, György Aladár, Hegedüs István, Jókai Mór, Komócsi József, László Mihály, P. Szatmári Károly, Palásty Sándor, Toldy István, Törzs Kálmán, Vajda János, Vidéki János (festész). A vidéki városokból jeles és ismert nevü levelezők fogják a lapot időnként értesiteni. Állandó levelezése lesz Bécsből, Párisból, Berlinből, Stuttgartból és New-Yorkból. Ára egy évre 8 forint, egy hóra 80 kr. Melegen ajánljuk e lapot a szinészet s müvészetpártoló közönség figyelmébe.

* **Szülöknek.** A gyermekek közt, — hir szerint — nagyban uralkodik a himlő. Szolgáljon ez a szülöknek intésül.

* **Baleset.** Egy szappanosmester véletlenül munkája közben a forró lugba esett, s ott annyira összeégett, hogy nem sokára meghalt.

* **A kolerahirek** mozgásba hozták rendőrségünket is. Nagyon helyesen. Soha sem árt az elővigyázat. Azonban felhivjuk az illetők figyelmét ez alkalomból kisujutcza elejére és burgundiára, hol az undokságoktól már megbüzhödt a lég. Ilyenekre is jól lesz vigyázni.

* **A péterfiai** külváros Tokaji János korcsmáros a hazárdjáték megengedése miatt elvesztette bormérési jogát.

* **Katonatartási** váltságdijul Debreczen város lakossága a jelen évi pünkösttől kezdve maig 8206 ftot fizetett be.

* **Helyi hir** — Kolozsvárról. Az ottani lyceumi nyomdában közelebb egy kis ünnepély tartatott, mely alkalomból a „Magyar Polgár“ a következőket irja:

A nyomda igazgatója K. Papp Miklós, a jövő hó folytán egy kis munkásünnepélyt is rendez, mely alkalommal néhány sajtó keresztelőjét fogja megtartani. E sajtók között van egy érdekes történeti emlék is, egy kézi sajtó, melyen 1849 ben Debreczenben április 13 és 14-ike közötti éjjelen a **Kossuth Lajos** által fogalmazott függetlenségi nyilatkozatot nyomták ki. E sajtó romjaiban hevert éveken keresztül. Ez év elején K. Papp Miklós átvévén a nyomda igazgatását, egészen helyreállitá e sajtót is, s most egyike a legjobb gépeknek. A nyomdában müködik még jelenleg Benkő Károly, ki a függetlenségi nyilatkozatot szedte, ki hajlott kora daczára egyike a legkitünőbb, legszorgalmasabb munkásoknak ma is. Midőn a magyar kormány 1849-ben a kolozsvári lyceumból a kézi sajtókat Debreczenbe parancsolta fel, együtt ment fel a nyomda személyzete is. Jelenleg csak négyen élnek közülök Benkő, Bartók, Lukács a nyomda jelenlegi provisora, Rácz István és Szabó András.

* **Szerencsétlenség.** A főiskolában egy első gymn. osztálybeli tanuló az első emeletről leesett, s annyira megsérült, hogy életéhez kevés remény van.

* **Talált tárgy.** Egy kék selyem női kendő találtatott, tulajdonosa átveheti Jenei István alkapitánynál.

* **Rabstatisztika.** A városház börtöneiben a törvényszék általi lezáratott rab van jelenleg 72, ezek közül 6 elitélt; a kapitányi hivatalnak pedig 30 rabja van, ezek többnyire csavargók.

* **Rab mint vádló.** A kutra kisértek tegnap egy rabot, ki ott egy akkor szabad lábon levő barátjával találkozott; összeszólalkoztak, s az rákiáltott erre, hogy együtt loptak Balkányban, s mégis szabadon van. A jó madarat becsipték, s tettét be is vallá.

* **Kártyabarlangot** fedeztek fel ismét a csapóutczai külváros egyik korcsmában, s a korcsma — igen helyesen — azonnal bezáratott. Igy kellene tenni másutt is.

* **Szentannautcza** végén, hol pedig nagy a közlekedés, oly feneketlen pocsolya van, hogy annak eltávolitása mulaszthatlanul szükséges. Ajánljuk az illető hatósági közeg figyelmébe.

* **Meglátjuk holnap** az uj rendbiztosok ruháját. Bizony elég régen készitik. Ideje is volt már, hogy valahára rendbe jöjjön a rendőrség.

Délutáni posta.

— Prága, okt. 30. Hlupetinből zsidóüldözésekről szóló hirek érkeznek; egy ház kiraboltatott s lakói életveszély közt menekültek. Tuersko és Königsthalban zsidók bántalmaztattak. Mindennek oka Palacky röpirata.

— Zágráb, október 30. Az ellenzéki lapok biztosan állitják, hogy a pénzügyi igazgatóság a Rauch báró ellen folyomatban levő adóbehajtás beszüntetését elrendelte. — Az Eszéken megjelenő „Drau“ szerkesztője vád alá helyeztetett.

— Konstantinápoly, okt. 30. Mehemed Ruzsdi pasa nagyvezir a kegyeletes alapitványok miniszterének neveztetett ki.

— Athen, okt. 30. A miniszterium egy második emlékiratot szerkesztett, mely azt követeli, hogy a Laurion- ügyben Franczia- és Olaszország nyilt erőszakára engedtessék a dolog jutni.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLÁH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről, október 31-ről.

Arany 5 frt. 13 kr. — Ezüst 106 frt. 6 kr.

Nyilttér.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni közkórházi betegek számára az 1873-ik évben kiszolgáltatandó meleg ételek kenyér és zsemlye részletek árára nézve a városi Tekintetes Tanácsnak $^{8148}/_{1872}$. sz. a. határozata folytán a f. é. novemb. hó 8-ik napján d. e. 9 órakor a városház kis tanácstermében árlejtés tartatik s arra a vállalkozni kivánók ezennel felhivatnak; a feltételek mind a számvevőségnél, mind alólirott kiküldöttnél megtekinthetők, és másolatban kivihetők levén. —

Kelt Debreczenben, 1872. okt. 28-án.

556 1—3 **Barcsay István** kiküldött tanácsnok.

Hirdetmény.

Alólirott által ezennel közhirré tétetik, miszerint a p.-ladányi uradalomhoz tartozó ugynevezett szent ágotai korcsma helyiség italmérési joggal a jövő 1873-ik évi jan. 1-től 3 egymás után következő évre árverés utján a legtöbbet igérőnek haszonbérbe fog adatni, a melyre az árverés f. évi **nov. 12 én d. e. 10 órakor** P.-Ladányban a kasznári irodában meg fog tartatni, az árverelni kivánók 20%tóli bánat pénzzel ellátva jelenjenek meg, egyéb feltételek addig is a kasznári irodában megtekinthetők.

559 1—2 **Lipovniczky Imre.** m. k. közalap. uradalmi kasznár.

HIRDETÉSEK.

Tiszavidéki és 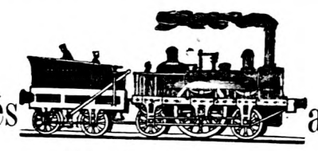 arad-temesvári

VASUT.

MENETREND

1872. évi julius hó 1-től kezdve további intézkedésig.

I. Bécsből és Pestről Kassa felé.

	ó.	p. napszak	ó.	p. napszak	p. napsz.
Bécs államv.in.	8	15 este	7	45 reggel.	
„ északi v.	8	25 „	7	55 „	
Pest „	7	30 reggel	6	5 este.	
Czegléd „	10	18 délelőtt	8	55 „	
Szolnok „	11	22 „	9	58 éjjel.	
P.-Ladány „	2	1 délután	12	56 „	
Debreczen „	3	51 „	2	52 reggel	
Nyiregyh. „	5	57 „	4	22 „	
Szerencs „	8	30 este	6	1 „	
Miskolcz „	10	40 éjjel.	7	55 délel.	2 6 délut.
Kassa érk.	3	22 „	12	14 délután	4 52 „

II. Bécsből és Pestről Arad és Temesvár felé.

		ó.	p. napszak	ó.	p. napszak
Bécs államv.	indulás	8	15 este	7	45 regg.
„ északi v.	„	8	25 „	7	55 „
Pest „	„	7	30 reggel.	6	5 este.
Czegléd „	„	10	18 délel.	9	5 „
Szolnok „	„	11	12 „	10	37 éjjel.
Mező-Tur „	„	12	22 délut.	12	36 „
Csaba „	„	2	1 „	3	30 regg.
Arad „	érkezés	3	42 „	6	4 „
„ „	indulás	4	35 „	6	23 „
Vinga „	„	5	44 „	7	32 „
Temesvár	érkezés	7	1 estve	8	49 „

III. Bécsből és Pestről Nagyvárad felé.

		ó.	p. napszak	ó.	p. napszak
Bécs államv.	indul.	8	15 este.	7	45 regg.
„ állam v.	„	8	25 „	7	55 „
Pest „	„	7	30 regg.	6	5 este.
Czegléd „	„	10	33 „	8	55 „
P.-Ladány „	„	2	35 délut.	1	26 éjjel.
B.-Ujfalu „	„	3	35 „	2	43 regg.
N.-Várad érkez.		4	47 „	4	6 „

IV. Kassáról Pest és Bécs felé.

	ó.	p. napszak	ó.	p. napszak ó. p.
Kassa ind.	4	20 regg.	9	34 délel. 6 — délután
Miskolcz „	7	9 „	1	56 délut. 9 50 este, érk
Szerencs „	8	35 „	4	9 „
Nyiregyh. „	10	37 délelőtt	7	26 este.
Debreczen „	12	47 délut.	10	34 éjjel.
P. Ladány „	2	25 „	12	37 „
Szolnok „	4	54 „	4	44 reggel.
Czegléd érk.	5	47 „	5	55 „
Pest „	8	37 este.	8	43 „
Bécs állam „	6	9 regg.	6	36 este.
„ északi v.	6	19 „	6	49 „

V. Temesvár és Aradról Pest és Bécs felé.

		ó.	p. napszak	ó.	p. napszak
Temesvár	indul	8	55 reggel	5	29 délután
Vinga „	„	10	24 délelőtt	7	16 este.
Arad „	érkezés	11	21 „	8	34 „
„ „	indulás	12	25 dé ut.	9	4 „
Csaba „	„	2	10 „	11	41 éjjel.
Mező-Tur „	„	3	41 „	2	13 „
Szolnok „	„	4	54 „	4	17 reggel
Czegléd „	érkezés	5	47 este.	5	36 „
Pest „	„	8	37 „	8	43 „
Bécs államv.	„	6	9 regg.	6	36 este
„ északi v.	„	6	19 „	6	49 „

VI. Nagyváradról Pest és Bécs felé.

		ó.	p. napszak	ó.	p. napszak
N.-Várad	indul.	11	22 délel.	9	5 este.
B.-Ujfalu	„	12	28 délut.	10	33 éjjel.
P.-Ladány	érkez.	1	23 „	11	44 „
Czegléd	„	5	32 „	5	55 regg
Pest	„	8	37 este.	8	43 „
Bécs államv.	„	6	9 regg.	6	36 e.
„ északi v.	„	6	19 „	6	49 „

A vonatok indulási ideje a közbeeső állomásokról, valamint azok csatlakozása Aradon, Csabán, Debreczenben, N.-Váradon, Kassán, Miskolczon, Szerencsen és Temesvárott, a pályaudvarokon kifüggesztett menetrendekből tudható meg.

Az üzlet igazgatóság.

Szőnyegek!

u. m. kanapé és ágy elébe valók, továbbá futószőnyegek 35 krtól 3 frtig dús választásban kaphatók

Rott Lipót és Testvère czégnél,

Nagy-piacz-utczában.

188. ARJEGYZÉK

az „ISTVÁN“ gőzmalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett o. é.-ben, kötelezettség nélkül.)

Ingyen zsákkal.

	frt. kr.
A. Asztali dara nagy szemü	17 40
B. Ugyanaz apró szemü	17 40
C. Dara középszerü	16 60
O. Királyliszt	17 —
1. Lángliszt	16 60
2. Montliszt	16 20
3. Zsemlyeliszt különös	15 80
4. „ „	15 40
5. Fehér kenyérliszt I. rendü	14 20
6. Ugyanaz II. rendü	12 40
7. Barna kenyérliszt I. rendü	11 60
8. Barna „ II. „	10 60
9. Lábliszt I. rendü	8 80
10 Lábliszt II. „	6 40
11 Buzakorpa zsákkal	2 60
„ „ zsáknélkül	2 20
Kétszeresliszt	— —
Rozsliszt I. rendü	— —
Rozsliszt II. rendü	— —
„ „ III. „	— —
Rozskorpa zsákkal	— —
„ „ zsáknélkül	— —
00 Árpakása	19 —
0. Árpakása	17 —
1. Árpakása	13 —
2. Árpakása	11 —
3. Árpakása	10 —
5. Árpadara	12 —
6. Árpaliszt	5 80

A buza- és rozs-készitmények eladása netto 150 bécsi fonttal, az árpakása netto 100 bécsi fonttal — ingyen zsákba pakolva — történik.

A. B. és C. dara 50 bécsi fontos ingyen zsákokban is kapható.

Simaőrlés mázsánként . . — 70

Darálás „ . . . — 35

Debreczen, 1872. szept. 16.

Hallatlan olcsó ár melletti

Végkiárulás!

Van szerencsém a t. cz. közönségnek szives figyelmébe ajánlani, hogy **Ferenczy és Luchs**-féle galanterie és norinbergi kereskedésben egy végképi kiárulást rendeztem, hol 40 **százalékkal** jutányosabban kaphatók mindenféle áruczikkek, mint másutt. 555 3—

Ormós Gábor.

Haszonbér hirdetés.

A berettyó sz. mártoni határban 900 hold kiterfedésü, — többnyire legelő és kaszállóból álló tagos birtok 3 vagy több évre haszonbérbe adandó.

A feltételek felől értekezhetni Debreczenben szentannautczán 2548 sz. a. lakó tulajdonossal, valamint főiskolatér 349 sz. a. lakó ügyvéd Simonffy Sámuel meghatalmazottal. Debreczen, 1872. okt. 24.

552 2—3

Szathmáry testvérek

divat s nőiruhakészitési termében

Szèchenyi-utczán Debreczenben.

Posztó és bársony női bundák, muffok, mint eddig, ugy ez idényre is Pest legjobb hirben álló szücsmesterétől, ugyszintén a legdivatosabb selyem és gyapju ruhakelmék, kész ruhák és felöltők, téli nagy kendők, beszövött shawlok, kész női kalapok és fejdiszek, teljes választékban már megérkezvén, igen jutányos árban ajánljuk azokat a n. é. közönség becses figyelmébe. 74.

Pályázat.

A b. e. **Nagy József-féle** alapitvány f. évre odaitélendő 500 frtos ösztöndijjára pályázat nyittatik.

A pályázásnál megkivántatik, hogy

1-ször az illető magyar, ref. vallásu, s a felsőbb tudományokat debreczeni főiskolánkban végezte legyen.

2-szor, kitüzött pályájának a lelkészi vagy tanárinak kell lennie.

3-szor. A német nyelvet kell, hogy szóban és irásban teljesen tudja, a franciát pedig értse.

Felhivatnak tehát mindazok, kik e pályázáshoz — a fönebbiek szerint jogosultsággal birnak, hogy helyesen szerelt pályázati kérvényeiket f. évi november 20-ig Révész Bálint püspök és alapitványi bizottsági elnök urhoz benyujtani sziveskedjenek.

Debreczen, 1872. okt. 30.

Bodossy Pál,
az alapitványi bizottság jegyzője.

558 1—

Sirkoszorúk kiállitása.

Tisztelettel értesitjük a t. cz. közönséget, hogy a legujabb s legdiszesebb

SIRKOSZORÚK

varrógép raktárunkba a Scheer Bernát ur háza alatt, nagy választékban megérkeztek, melyeket 50 krtól 7 frtig a t. cz. közönség rendelkezése végett tisztelettel ajánlunk

Klimo és Holvay.

Vidéki megrendelések azonnal teljesittetnek.

Debreczen, 1872. Nyomatott a részv. társ. könyvnyomdájában.